

Dnr KS 2024-1496

Remissvar över Svenska kyrkans utredningar 2024:02 Kyrkan och skogen Ansvar, handling och hopp

Sammanfattning

Svenska Kyrkans Unga tillstyrker utredningens förslag i sin helhet. Vi är mycket positiva till det mod och ledarskap som Svenska kyrkan visar genom att våga ta ställning i viktiga hållbarhetsfrågor. Vi vill dock lyfta några aspekter där vi ser behov av ytterligare tydlighet och handlingskraft.

Det är avgörande att Svenska kyrkan visar att det går att genomföra förändringar i praktiken och att besluten inte bara blir ord på papper. Svenska kyrkan måste våga prova, utvärdera och förändra vid behov – och framför allt måste kyrkan avsätta resurser för att detta arbete ska kunna genomföras ordentligt.

Kommentarer till specifika delar av remissen

FÖRÄNDRINGAR I KYRKOORDNINGEN

Svenska Kyrkans Unga tillstyrker samtliga förändringar i kyrkoordningen. Det är positivt att hållbarhetsaspekterna förstärks och att förvaltningen av skogen lyfts som en central fråga för kyrkan. Samtidigt måste förändringarna ses som en pågående process.

Vi ser att det krävs mod för att testa nya metoder och lika mycket mod att våga omvärdera. Utredningen lyfter olika typer av bruk och omfattning, vilket vi anser är en styrka, men det är viktigt att detta inte cementeras utan istället utvärderas kontinuerligt och anpassas utefter ekologisk, ekonomisk, social och andlig hållbarhet. Där vi ser positiva effekter bör vi utveckla vidare, och där vi ser problem behöver vi omvärdera och förändra.

Denna utredning får inte bli en engångsföreteelse. Svenska kyrkan måste se över skogsbruket löpande, snarare än att ta upp frågan för utredning med jämna mellanrum. För det krävs långsiktiga åtaganden, resurser och strategier.

ANSVAR, MOD OCH LEDARSKAP

Svenska kyrkan har möjlighet att visa mod och ledarskap genom att förena olika hållbarhetsdimensioner och inspirera andra aktörer i samhället att följa efter. Svenska kyrkan har ett ansvar att bidra till innovation och utveckling inom skogsbruket genom att pröva nya metoder, utvärdera effekterna och anpassa strategier utifrån vetenskaplig kunskap och beprövad erfarenhet.

Vi uppmanar kyrkostyrelsen att aktivt stötta forskning och erfarenhetsutbyte kring hållbart skogsbruk och att säkerställa att lärdomar från detta arbete integreras i kyrkans skogsförvaltning. Genom att ta ett tydligt och långsiktigt ledarskap kan Svenska kyrkan bidra till en omställning som inte bara stärker den egna verksamheten utan också skapar en positiv förändring för hela samhället.

HÅLLBARHETSDIMENSIONERNA

Hållbarhet måste ses som en helhet där de olika dimensionerna – ekologisk, ekonomisk, social och andlig – inte ställs mot varandra, utan kompletterar varandra.

Vi vill särskilt lyfta att ekonomisk hållbarhet inte enbart handlar om att generera så hög avkastning som möjligt här och nu, utan om att bygga ett förvalterskap som håller över tid. Prästlönетillgångarna måste kunna bidra till kyrkans förkunnelse även i framtiden. Vi uppmuntrar därför till hållbarhetsanalys inför beslut, där samtliga dimensioner ges verklig tyngd, och vi efterlyser tydliga riktlinjer för detta arbete.

DET SAMISKA PERSPEKTIVET

Det samiska perspektivet är avgörande för utredningen. Det är viktigt att principen om fritt och informerat förhandssamtycke (FPIC) tillämpas på riktigt och inte bara skrivs in som en ambition.

Vi vill betona att en ärlig ursäkt kräver konkreta åtgärder, åtgärder som ibland innebära uppoffringar. Kyrkan kan inte be om ursäkt och samtidigt fortsätta i gamla spår. Att ge reellt inflytande till det samiska folket är en nödvändig del av försoningsprocessen.

Vi förväntar oss att kyrkostyrelsen lyssnar på de samiska röster som yttrar sig kring utredningen och låter deras synpunkter påverka beslut och riktlinjer. Det samiska perspektivet får inte bli en symbolisk hänsyn, utan måste genomsyra kyrkans skogsförvaltning i Sápmi på ett sätt som är långsiktigt och verkligt.

KONSEKVENSER

Svenska Kyrkans Unga uppmanar Kyrkostyrelsen att fortsätta arbetet med konsekvensbeskrivningen. En grundlig analys bör göras av faktiska konsekvenser för församlingar och vilka verksamheter som riskerar att inskränkas. En konkret plan för att motverka konsekvenserna bör också tas fram.

Vi uppfattar att utredningen lyfter barns behov på ett sätt som stämmer med vår bild. Däremot ser vi att den endast föreslår handling på ett av dessa behov – att klimatfrågan löses utan att orsaka miljö- och hälsoproblem på andra håll. Svenska Kyrkans Unga vill lyfta att beslut som leder till nedskärningar i barn- och ungdomsverksamheten också påverkar barns rätt till andlighet.

Vi vill understryka att de ekonomiska konsekvenserna inte är skäl nog att förkasta utredningens förslag. Skogsbruket kommer inte att rädda Svenska kyrkans ekonomi och det finns ingen rimlig anledning att förvänta sig det. Samtidigt måste det finnas medvetenhet om vilka direkta effekter besluten får och ett proaktivt arbete för att minimera negativa följder.

Församlingarnas verksamhet måste vara prioriterad när intäkterna från skogsbruket minskar. Hållbarhetsavgiften och omställningsstödet bör omvärderas så att ekonomiska effekter inte i första

hand drabbar församlingarna, utan att ansvar också tas på nationell och stiftsnivå. Omställningen måste ske på ett sätt som möjliggör ett fortsatt starkt församlingsliv.

Vidare uppmaningar

Vi uppmanar kyrkostyrelsen att

- Genomföra en detaljerad analys av de ekonomiska konsekvenserna för församlingarna, särskilt med fokus på barn- och ungdomsverksamheten.
- Se till att samers rättigheter och synpunkter får reellt inflytande i skogsförvaltningen, inte bara i ord utan i faktisk handling.
- Skapa en strategi för att kontinuerligt utvärdera och uppdatera skogsförvaltningen, snarare än att låta detta bli en engångsåtgärd.
- Avsätta resurser för att möjliggöra långsiktigt hållbart skogsbruk och säkerställa att hållbarhetsdimensionerna integreras i beslutsfattandet.

I remissvaret har Svenska Kyrkans Unga förbundsstyrelse samt medlemmar i Ageravolontärerna medverkat. Beslut om remissvaret har tagits av Clara Olsson, förbundsordförande. Detta i enlighet med Svenska Kyrkans Ungas delegationsordning.

Clara Olsson

Uppsala, 2025-02-24